

Slovo k povzbuzení na neděli 5. dubna 2020, na Květnou neděli...

Biblická čtení: Mt 21,1-11; Iz 50,1-7; Ž 22; Flp 2,6-11; Mt 26,14 - 27,66

Milé sestry, milí bratři,

dnešní Květnou nedělí začíná Svatý týden vrcholící Velikonočním triduem. Dnes si tak připomínáme Kristův slavný vjezd do Jeruzaléma několik dnů před židovskými velikonočními svátky. Od zítřka až do středy Svatého týdne to budou události, které v těchto dnech nastaly, na Zelený čtvrtek si připomeneme poslední večeři, ustanovení eucharistie a s tím výsostný moment ustanovení svátosti kněžství, mytí nohou a následnou Ježíšovu modlitbu v Getsemanské zahradě. V noci ze čtvrťka na pátek zatčení Pána Ježíše a noční židovský proces. Na Velký pátek ráno proces římský, soud a odsouzení, výsměch vojáků, před polednem pak křížovou cestu, v poledne ukřižování, o třetí hodině odpolední smrt Páně na kříži a nakonec sejmutí z kříže a uložení do hrobu, Kristovo sestoupení mezi mrtvé. Na Bílou sobotu, v den, kdy Kristus pobýval v říši zemřelých, budeme bdít u „Božího hrobu“. Ve slavné noci ze soboty na neděli budeme duchovně znovuprožívat tajemství Kristova skutečného zmrtevýchvstání a na Boží hod velikonoční první setkání se Zmrtvýchvstalým, začátek velikonoční radosti.

To vše máme nyní, dá-li Bůh, před sebou. A kéž by, i navzdory obrovské jinakosti a omezenosti letošního slavení Velikonoc, se rozjímání těchto událostí z evangelia stalo náplní a požehnáním i našich nadcházejících dnů.

Dnešní neděle má dva názvy: Květná nebo Pašijová. První odkazuje především na palmové ratolesti, kterými obyvatelé Jeruzaléma a ostatní poutníci vítali Krista přijíždějícího na svátky. Proto se také dnešní den za normálních okolností na začátku bohoslužeb žehnají kvetoucí ratolesti, u nás tedy zpravidla ne palmové ale nějaké v našich zeměpisných šířkách dostupnější. Druhý z názvů reflektuje skutečnost, že vjezdem do Jeruzaléma začínají Kristovy pašije, jeho utrpení. Proto se při mši svaté čítávají anebo zpívají ty části evangelia, které o Kristově utrpení hovoří, konkrétně od konce poslední večeře až do uložení do hrobu.

Vjezd do Jeruzalém a pašije jsou blízké nejen časem a místem, nejen jako začátek a pokračování, ale mají z velké části stejné „aktéry“. Jimi jsou Pán Ježíš a jeho apoštolové, ale je jím i onen dav, „veliké množství lidu, zástupy“, jak říká evangelista. Je to totiž v zásadě ten samý dav Jeruzalémanů a poutníků, kteří dnes Ježíše vítají, zatímco za pár dnů budou žádat jeho smrt.

Jistěže to nebyli v obou případech úplně ti samí lidé, ale aspoň z části s největší pravděpodobností ano. A to je hodné povšimnutí. Na Květnou neděli tito lidé plní euforie doufají, že on je ten očekávaný mesiáš. Ono sice bylo obvyklé vítat poutníky v branách města, ale způsob, jakým vítají Krista, je jiný. Provolávají mu „hosana synu Davidovu, požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně, hosana na výsostech!“, čímž vyjadřují, koho v něm vidí. Za pár dnů, na Velký pátek ráno, během římského procesu, budou však volat „na kříž s ním, na kříž s ním!“ Jak je to možné a co v nás tyto zástupy odhalují?

Nejjednodušší vysvětlení, proč taková změna a tak najednou, je celkem známé: Zástupy především čekaly, že Ježíš bude mesiášem podle jejich očekávání, že jim přinese společenskou a náboženskou svobodu, že nastolí Boží království na zemi, že bude mít úspěch, že prostě bude Bohem poslaným člověkem. Jenže je tady Kristus (to je řecky totéž co hebrejsky Mesiáš), který předčí všechna lidská očekávání, nepřináší svobodu vnější ale především vnitřní, nenastoluje primárně Boží království na zemi, ale otevírá nebe (to pozemské pak má být s Boží pomocí dílem, prostředím lidí, kteří by Krista skutečně a věrně následovali), nemá úspěch, je veleradou i Pilátem souzen a odsouzen a bude ukřižován, a hlavně tvrdí, že je Božím synem. Proto si také dav místo Ježíše vyžádal život Barabáše, nejspíše zélótského bojovníka proti Římanům, který příchod takového mesiáše chtěl uspíšit.

Tak to bylo v onom týdnu židovských Velikonoc roku 30 či 33, tak nám to předkládá evangelijní svědectví. Nejen proto, abychom věděli, jak se to vše seběhlo, ale abychom se třeba i v jednotlivých aktérech našli. I třeba v tom davu. Ono se i nám může stát, a bohužel také stává, že dokud je vše dle našich představ, dokud Bůh plní většinu našich očekávání, dokud nás Pán Ježíš nepozve pod svůj kříž (natož přímo na něj) a třeba nic moc náročného po nás (zdánlivě) ani nechce, když je nám s ním prostě jen dobře, tak snadno voláme „hosana, požehnaný, který přicházíš“. Běda však, když se však stane, že najednou se před námi otevře pozvánka kříže ve všech možných podobách, když se Kristus i takto ukáže jako skutečný Bůh... Tehdy jsme i my v nebezpečí zavolat „ukřížuj, na kříž s ním, to není Boží syn!“.

Jenže právě tehdy, možná jen tehdy, když vydržíme i pod křížem, když vydržíme kříž, se můžeme dočkat zmrtvýchvstání, Kristova v nás a našeho v Kristu. Cožpak nám Pán Ježíš neřekl „kde jsem já, tam bude i můj učedník“, anebo „kdo chce jít za mnou, vezmi svůj kříž a následuj mne?“